

Levin South Pointin asemakaavan linnusto-, kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Päiväys	24.9.2025
Laatija	Matti Koutonen ja Pauliina Wäli
Tarkastaja	[Tarkastaja]
Projektinumero	12019277

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	3
2	SELVITYSALUE	3
3	MENETELMÄT	4
3.1	Linnusto	4
3.2	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	6
4	TULOKSET	7
4.1	Linnusto	7
4.2	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	12
4.2.1	Metsät	16
4.2.2	Suot	19
4.2.3	Vesistöt.....	27
4.2.4	Huomionarvoiset lajit	29
4.2.5	Vieraslaikit.....	32
5	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	32
5.1	Linnusto	32
5.2	Kasvillisuus ja luontotyytit.....	33
6	LÄHTEET	34

1 JOHDANTO

Tämä selvitys on tehty Kittilän kunnan toimeksiannosta liittyen Levin South Pointin alueen asemakaavoituksen muutoshankkeeseen. Kaavamuuotosalue sijoittuu Kittilän kunnassa sijaitsevan Levitunturin eteläpuoleiselle alueelle. Työn tarkoituksena oli toteuttaa linnusto- sekä kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys asemakaava-alueella tarkoituksenmukaisessa laajuudessaan. Selvityksessä asemakaavan muutosalueelta kartoitettiin pesimälinnusto, metsäkanalintujen soidinpaikat, kasvillisuus (mukaan lukien vieraslajit) sekä luontotyytit.

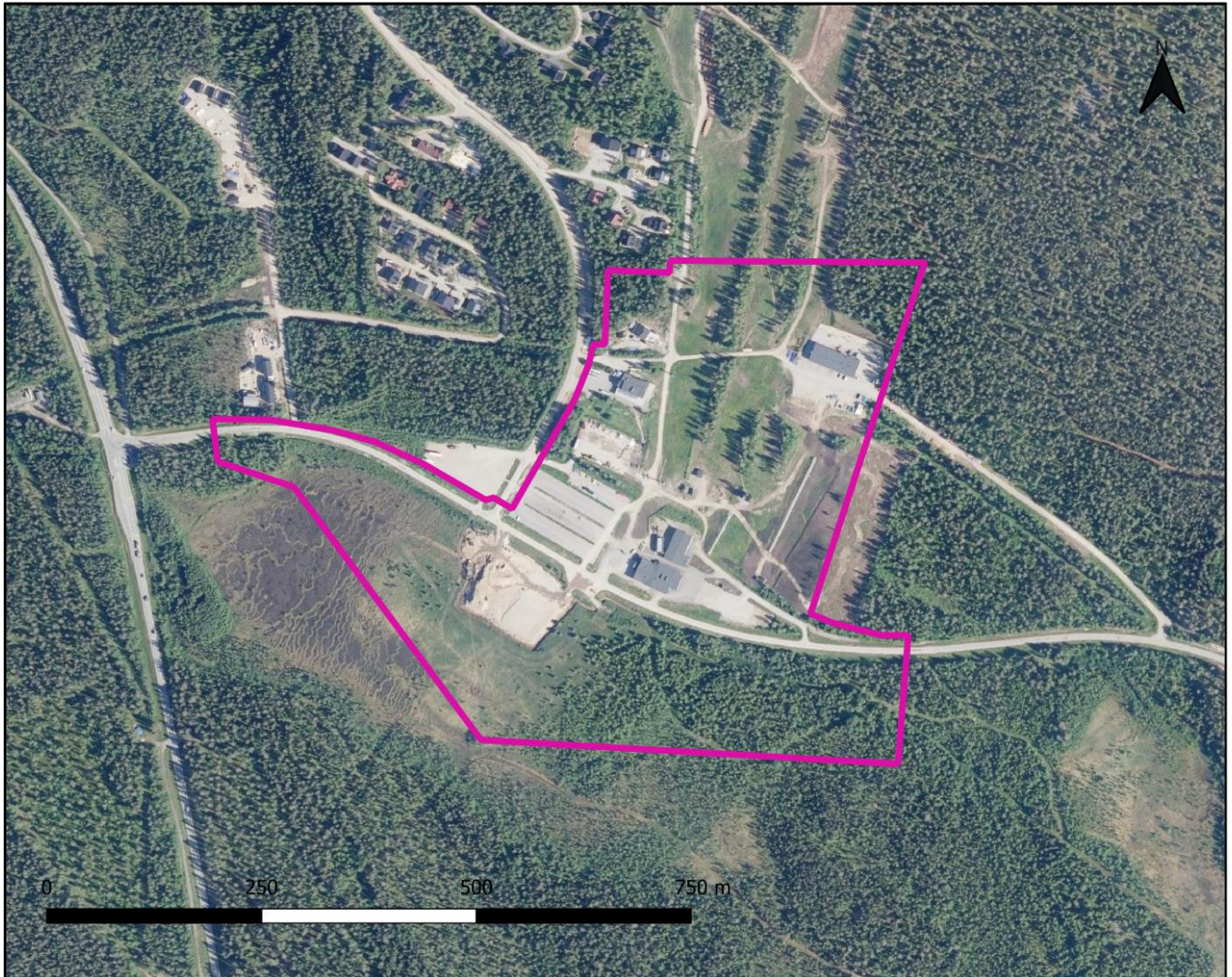
Maastokartoituksista ja raportin kirjoituksesta linnuston osalta vastasi ympäristöasiantuntija ins. AMK / erä- ja luonto-opas Matti Koutonen Sitowise Oy:stä. Hänellä on yli neljän vuoden kokemus YVA- ja kaavahankkeista, niihin liittyvien luontoselvitysten tekemisestä ja vaikutusten arvioinneista sekä yli 30 vuoden lintuharrastustausta. Maastokartoituksista ja raportin kirjoituksesta kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta vastasi biologi (FM) Pauliina Wäli Sitowise Oy:stä. Hänellä on yli vuoden kokemus YVA- ja kaavahankkeista, niihin liittyvien luontoselvitysten tekemisestä ja vaikutusten arvioinneista, sekä yli kymmenen vuoden kokemus kasvitieteen ja biologian alan tutkimus- ja muusta työstä.

2 SELVITYSALUE

Selvitysalue sijaitsee noin 10 kilometriä Kittilän keskustasta pohjoiseen. Alue sijoittuu Levitunturin eteläpuolelle South Pointin alueelle Levintien itäpuolelle ja Levin ympäristien pohjois- ja eteläpuolille. Selvitysalueen pinta-ala on noin 28 ha. Selvitysalueelle sijoittuu avointa ja puustoista suota, seka- ja mäntymetsää, laskettelurinteitä, rinnetoiminnan rakennuksia, asfaltoitua ja sorapintaista parkkialuetta, tiestöä sekä näiden välisiä piennaralueita. Kuvassa 1 on esitetty selvitysalueen rajaus.

Selvitysalueelle on laadittu asemakaavamuutos vuonna 2021 (Levin etelärinteen asemakaavamuutos ja laajennus, korttelit 972, 974 ja 976), ja alueella on selvitysajankohtana osin toteutettu kaavan mukaisia muutoksia. Vanhemman rinnealueen itälaidassa metsäaluetta on vasta muutettu uudeksi rinnealueeksi, ja Levin ympäristien eteläpuolisella suoalueella on aloitettu paikoitusalueen rakennustyöt.

Kuva 2.1. Selvitysalueen rajausta ja ilmakuva alueesta (MML 2025).

3 MENETELMÄT

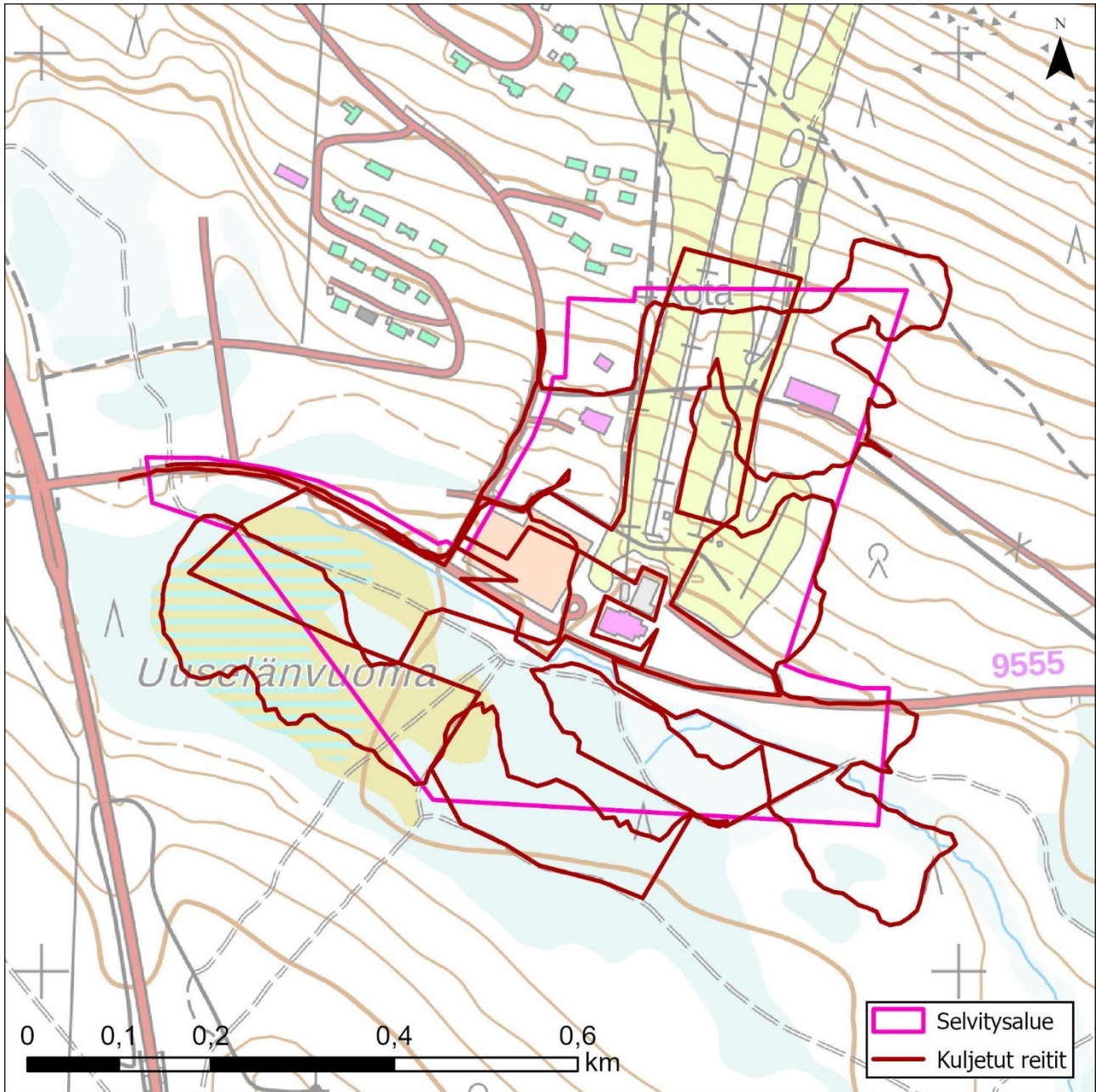
3.1 Linnusto

Selvityksen lähtöaineistona on käytetty karttoja ja ilmakuvia (MML 2025). Aiemmat mahdolliset lajihavainnot alueelta tarkistettiin Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelusta tilaamalla myös viranomaiskäyttöön tarkoitetut käyttörajatut aineistot aineistopyynnöllä (aineisto pyydetty ja saatu 4.6.2025).

Alueen linnustoa selvitettiin touko-kesäkuussa 2025 kahteen kartoituskierrökseen perustuvalla pesimälinnustokartoituksella. Selvitysalue kartoitettiin kokonaisvaltaisesti. Kaikki reviiriin

viittaavat havainnot linnuista merkittiin paikkatietoaineistoon. Havainnoidessa kiinnitettiin huomiota laulaviin ja varoitteleviin lintuihin, metsäkanalintujen soidinjälkiin ja jätöksiin, tikkojen rummutuksiin, lintujen pesiin ja poikueisiin mutta myös kaikkiin muihin lintuihin liittyviin havaintoihin sekä lintujen elinympäristöihin. Linnustoselvityksessä kuljetut reitit on esitetty kuvassa 3.1.

Kuva 3.1. Linnustoselvityksessä kuljetut reitit (MML 2025).

Linnustoselvityksen maastokäynnit tehtiin 15.5. ja 5.6. varhaisaamun ja aamun aikana jalan liikkuessa. Havainnointiaamuiksi pyrittiin valitsemaan mahdollisimman tyyniä aamuja. Ensimmäinen käyntikerta ajoitettiin aikaan, jolloin metsäkanalinnuilla oli vielä soidin käynnissä mutta myös suuri osa muuttolinnuista oli jo saapunut reviireilleen. Toinen käyntikerta ajoitettiin aikaan, jolloin kaikki pesivät muuttolinnut olivat jo alueelle saapuneet. Kartoitusajankohtien valinnassa hyödynnettiin selvittäjän paikallistuntemusta. Kartoitusajankohdat ja olosuhteet on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Linnustoselvityksen havainnointipäivämäärät, -ajat ja sää.

Päivämäärä	Havainnointiaika	Sää (lämpötila, tuuli, pilvisuus)
15.5.	3.30–7.00	+2°C, 2 m/s N, puolipilvinen -> pilvinen
5.6.	3.00–6.00	+11°C, 3 m/s S, puolipilvinen -> pilvinen

Epävarmuustekijät

Lintujen pesimäkannoissa on paljon vuosittaista vaihtelua. Yhden vuoden aikana tehdyt selvitykset eivät koskaan anna täydellistä kokonaiskuvaa lintujen pesinnöistä alueella, eikä kaikkia pesiviä lintupareja voida koskaan täydellisesti kartoittaa. Selvitysalue kartoitettiin mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Epävarmuuksia voidaan pienentää ottamalla huomioon myös alueen arvokkaimpien biotooppien potentiaali ko. biotoopilla mahdollisesti pesiville huomionarvoisille lintulajeille.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvityksen lähtöaineistona on käytetty kartta- ja ilmakuvia sekä historiallisia ilmakuvia (MML 2025). Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelusta tilatusta aineisto tarkastettiin mahdolliset aikaisemmat lajihavainnot alueelta (aineistopyyntö 4.6.2025).

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastokartoitukset tehtiin 22.8.2025. Maastossa rajattavina arvokkaina kohteina huomioitiin kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta:

- Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 ja 65 § mukaiset suojeltavat luontotyypit.
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyypit.

- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen (2019) mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit sekä lajien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät sekä alueellisesti uhanalaiset ja rauhoitetut lajit.
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (mm. perinneympäristöjen luontotyypit, iäkästä puustoa sisältävät kohteet ja geologisesti arvokkaat muodostumat).
- Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat.

Tunnetut ja maastotyössä löydetty arvokkaat kohteet arvoitettiin luontoarvojen perusteella neliportaisella luokituksella (Mäkelä & Salo 2023). Kohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen lainsäädännön antamaa turvaa, edustavuutta, luonnontilaisuutta ja uhanalaisuutta sekä luontotyyppien muodostamaa kokonaisuutta. Kangasmetsien luontotyyppien edustavuuden määrittelyssä huomioitiin metsän metsänhoidollinen tila, lahoppuujatkumo, lahoppuun määrä sekä elävän puuston rakenne ja puulajisuhteet. Kuvio on osoitettu kangasmetsien uhanalaiseksi luontotyyppiksi, jos kohteella esiintyi lahoppu(jatkumo), puusto oli eri-ikäistä ja erirakenteista, kuvion luonnontilaisuus on luonnontilainen-vähän heikentynyt ja edustavuus kohtalainen-erinomainen.

Epävarmuustekijät

Selvityksen ajankohta sijoittui loppukesään, jolloin kaikkia kämmekkäkasveja ei ollut mahdollista määrittää lajitasolle, ja epävarmuus on huomioitu suosituksissa. Luontotyyppien osalta Uuselanvuoman alueen meneillään olevat kaivu- ja maanrakennustyöt ovat voineet muuttaa alapuolisten luhta- ja korpiluontotyyppien vesitaloutta normaalitilasta. Kasvillisuuden rehevyyden ja korkean vedenpinnan vuoksi kaikkia kasvilajeja ja lajien esiintymiä ei ole myöskään välttämättä voinut tavoittaa. Myös muuten yksittäisiä lajeja voi selvityksissä aina jäädä havaitsematta. Luontotyyppien ja kuvioden luontoarvon määrittämisen kannalta selvitysajankohta on ollut sovelias.

4 TULOKSET

4.1 Linnusto

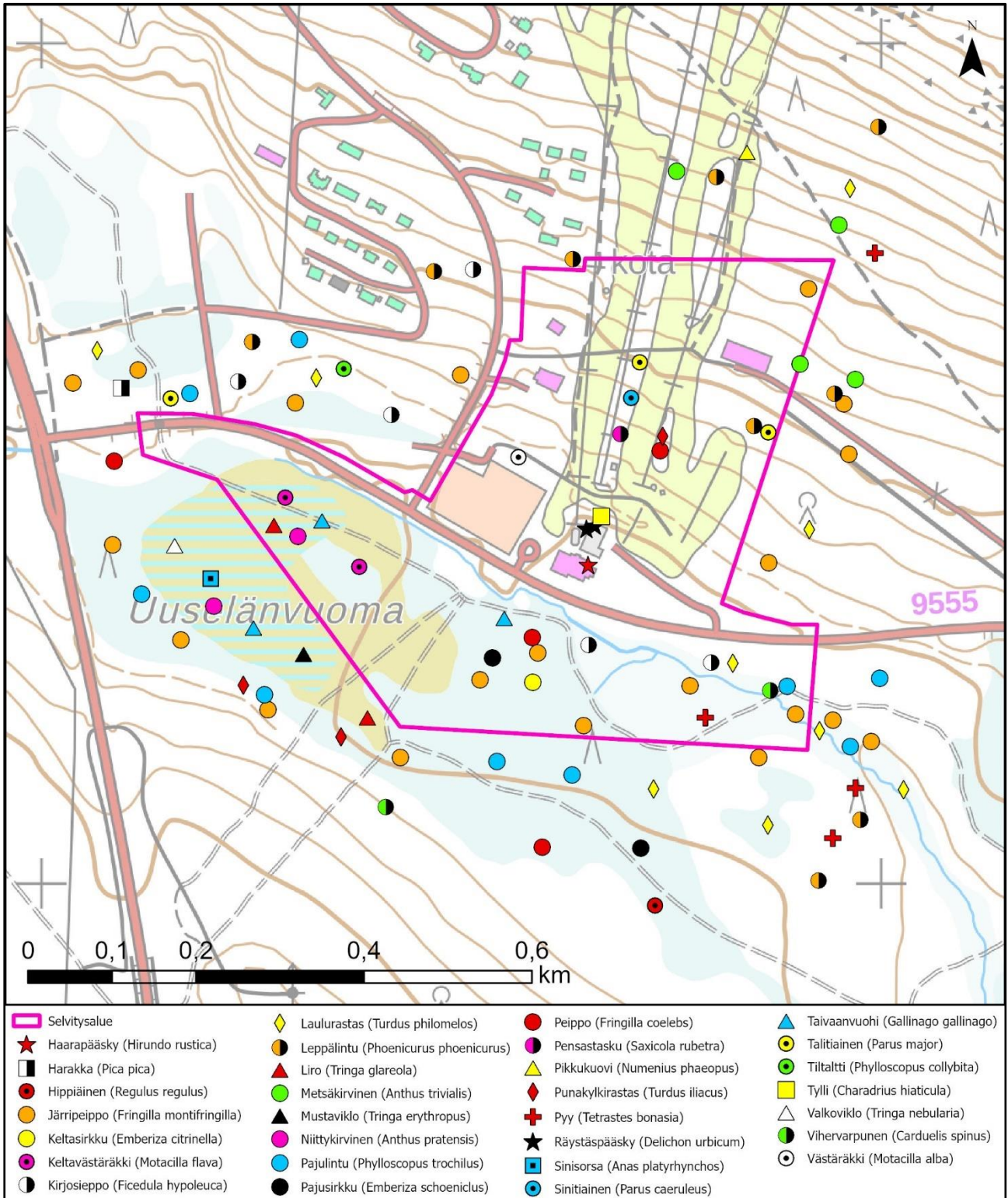
Selvityksessä havaittiin yhteensä 34 lintulajia. Näistä 30:llä todettiin reviiriin viittaavaa käyttäytymistä selvitysalueella tai sen läheisyydessä. Neljän lajin yksilöiden todettiin olevan

ohilentäviä, etäämmällä pesiviä tai kierteleviä. Metsäkanalinnuista havaittiin ainoastaan pyytä, josta tehtiin ulostehavaintoja. Lintujen reviirihavainnot sekä pyyn ulostehavainnot on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 4.1).

24.9.2025

Kuva 4.1. Lintujen reviihavainnot sekä pyyn ulostehavainnot (MML 2025).

Kaikista havaituista lajeista 13 on suojeluasemaltaan huomionarvoisia. Näistä lajeista 11 on uhanalaiseksi tai silmälläpidettäväksi luokiteltuja, kaksi EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja, viisi Suomen kansainvälisiä vastuulajeja ja yksi alueellisesti uhanalaisia lajeja (tarkasteluvyöhyke 4b Perä-Pohjola). Suojeluasemaltaan huomionarvoisten lajien reviireistä selvitysalueelle sijoittuu haarapääskyn, järripeipon, leppälinnun, liron, pajusirkun, pensastaskun, pyyn, räystäspääskyn sekä västäräkin reviirit. Kaikki havaitut lajit on lueteltu taulukossa 2.

Taulukko 2. Selvityksessä havaitut lintulajit, reviirin sijoittuminen selvitysalueelle sekä suojeluasema (NT=silmälläpidettävä, VU=vaarantunut, EN=erittäin uhanalainen) (Suomen lajitietokeskus 2025, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2019).

Laji	Reviiri selvitysalueen sisällä	Suojeluasema			
		Uhanalaisuus	EU:n lintudirektiivi liitteen I laji	Suomen kansainvälinen vastuulaji	Alueellisesti uhanalainen laji
Haarapääsky	x	VU			
Harakka		NT			
Hippiäinen					
Järripeippo	x	NT			
Keltasirkku	x				
Keltavästäräkki	x				
Kirjosieppo	x				
Korppi					
Käki					
Laulurastas	x				
Leppälintu	x			x	
Liro	x	NT	x	x	
Metsäkirvinen	x				
Metsäviklo					
Mustaviklo		NT		x	x
Niittykirvinen	x				
Pajulintu	x				
Pajusirkku	x	VU			
Peippo	x				
Pensastasku	x	VU			
Pikkukuovi				x	
Punakylkirastas	x				
Pyy	x	VU	x		
Räystäspääsky	x	EN			
Sinisorsa					
Sinitäinen	x				
Taivaanvuohi	x				
Talitiainen	x				
Tilittä					
Tylli	x				
Urpainen					
Valkoviklo		NT		x	
Vihervarpunen	x				
Västäräkki	x	NT			
Yhteensä	23	11	2	5	1

Selvitysalueella tai sen reunamilla ei havaittu metsäkanalintujen soidinpaiikkoja eikä metson, teeren tai riekon ulostekasoja. Yksi havaittu pyyreviiri sijoittuu selvitysalueen kaakkoisosaan ja -puolelle ja toinen havaittu pyyreviiri selvitysalueen koillispuolelle.

Suomen lajitietokeskuksen (2025) aiemmissa havaintotiedoissa ei ollut merkittäviä reviiriin viittavia havaintoja selvitysalueelta tai sen läheisyydestä.

4.2 Kasvillisuus ja luontotyypit

Kittilä sijoittuu pohjoisborealiselle kasvillisuusvyöhykkeelle. Metsäkasvillisuusvyöhykkeiden osalta Levin alue kuuluu Perä-Pohjolan vyöhykkeelle (4b), ja soiden osalta Keski- ja Pohjois-Peräpohjolan aapasuovyöhykkeelle (4c). Luontotyyppien uhanalaisuustarkastelussa Kittilä kuuluu Pohjois-Suomen alueeseen.

Selvitysalue on pääosin rakennettua ympäristöä ja vapaa-ajantoiminnan rakennusaluetta. Teiden ja parkkialueiden väleissä on oja ja pientareita, joilla kasvaa kylvettyä piennarlajistoa, paikoin paahdeympäristön luontaista lajistoa, ja paikoin niitty- ja kosteikkolajistoa. Rinnealueen kasvillisuus on niittymäistä, osin soistunutta matalana pidettävää kasvillisuutta.

Kuva 4.2 Levin ympäristien ja paikoitusalueiden piennaraluetta (vasen) ja rinnealueen matalana pidettävää kasvillisuutta (oikea).

Alueen eteläosa Levin ympäristien eteläpuolella on Uuselänuoman aapasuota sekä kaakkoisosassa purouoman ympärillä puustoisia ja paikoin myös luhtaisia suoluontotyypppejä. Etenkin purouoman ympäristö on luontotyyppien pienipiirteistä mosaiikkia, ja kuviot on määritetty kussakin kohteessa korostuneimman luontotyypin mukaan. Suoalueelle sijoittuu avoimena pidettyjä hiihto- ja moottorikelkkareittejä, joiden kasvillisuus on luonnontilasta muuttunutta.

24.9.2025

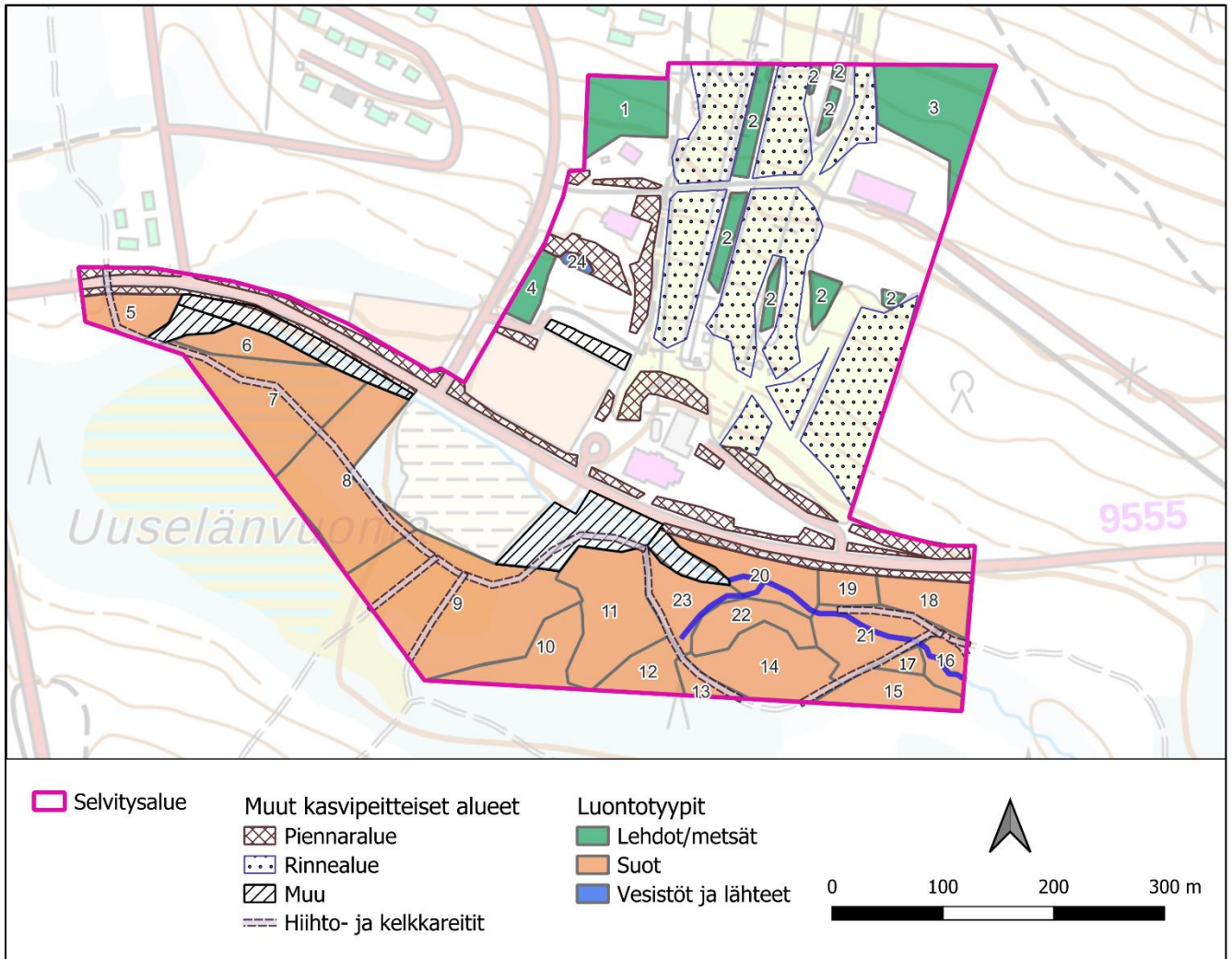

Kuva 4.3 Hiihtoladun aukea Levin ympäristien alituksen eteläpuolella (vasen). Levin ympäristien piennarta, ojanvarren pajukkoa ja taimettunutta suon reunaa sekä uuden parkkialueen rakennusala Uuselänvuoman pohjoisosassa (oikea).

Rinnealueen laidoille ja rinteiden väliin jää muutamia varttuneen mäntyvaltaisen tuoreen ja kuivahkon kankaan kuvioita.

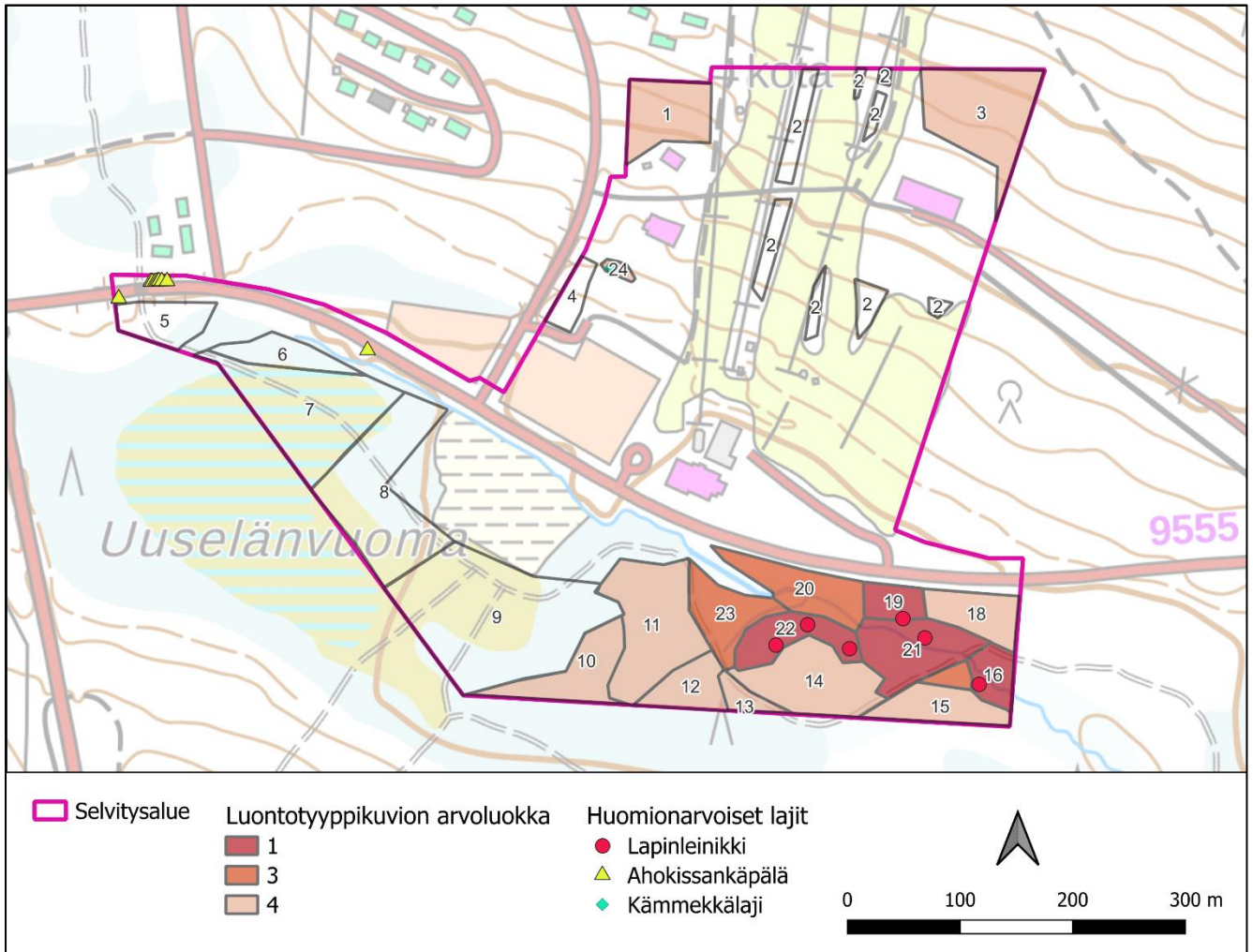
Alla olevassa karttakuvassa (Kuva 4.4) on esitetty selvitysalueen kasvillisuuspeitteisten alueiden sekä varsinaisten luontotyyppien kuvioinnit, sekä numeroinnit, joihin luontotyyppitaulukossa (Taulukko 3) ja kohteiden kuvauksissa viitataan. Selvitysalueen luontotyytit ovat kuvattu tarkemmin seuraavissa kappaleissa.

24.9.2025

Kuva 4.4. Selvitysalueen kasvipeitteiset alueet rajattuna taustakartalle. Kartassa on esitetty luontotyyppiksi rajatut kuviot sekä piennar- ja rinnealueet ja muut ihmistoiminnan vaikutuksesta muuttuneet ympäristöt. Luontotyyppikuvioiden numerointi vastaa kuvauksia taulukossa. Kaakkoislaidan purouoman numero taulukossa on 25. Taustakartta MML 2025.

24.9.2025

Kuva 4.5 Luontotyyppikuviot luokiteltuna arvoluokan mukaan (Mäkelä & Salo 2023).
Väritömät kuviot edustavat ns. tavanomaista luontoa.

Taulukko 3. Kooste selvitysalueen luontotyyppikuvioista sekä niiden luonnontilaisuudesta, edustavuudesta ja arvoluokasta. EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, DD = puutteellisesti tunnettu, LC = elinvoimainen. Uhanalaisuusluokkaa ei ole esitetty heikentyneille luontotyypeille. Arvoluokka on määritetty neliportaisen asteikon mukaan (Mäkelä & Salo 2023): 1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet, 2 Erityisen tärkeät kohteet, 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet ja 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Ilman numeroa olevat luontotyypit edustavat ns. tavanomaista luontoa.

Nro	Luontotyyppi	Uhanalaisuus Suomi/Pohjois- Suomi	Luonnontilaisuus	Edustavuus	Arvo- luokka
1	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	4
2	Varttuneet havupuuvaltaiset kuivahkot kankaat		Heikentynyt	Kohtalainen	
3	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet/kuivahkot kankaat	NT/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	4
4	Varttuneet tuoreet kankaat		Heikentynyt	Heikko	
5	Korpirämeet, varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat		Heikentynyt	Kohtalainen	
6	Rimpinevarämeet	LC/LC	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	
7	Rimpinevarämeet	LC/LC	Vähän heikentynyt	Hyvä	
8	Isovarpurämeet	NT/LC	Heikentynyt	Kohtalainen	
9	Isovarpurämeet	NT/LC	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	
10	Sarakorvet	VU/NT	Luonnontilainen	Hyvä	4
11	Sarakorvet	VU/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	4
12	Sarakorvet	VU/NT	Luonnontilainen	Hyvä	4
13	Korpirämeet	EN/NT	Luonnontilainen	Hyvä	4
14	Korpirämeet	EN/NT	Luonnontilainen	Hyvä	4
15	Korpirämeet	EN/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	4
16	Ruohokorvet	VU/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	1
17	Lehtokorvet	VU/VU	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
18	Metsäkortekorvet	EN/VU	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	4
19	Ruohokorvet	VU/NT	Vähän heikentynyt	Hyvä	1
20	Koivuluhdet	DD/DD	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
21	Koivuluhdet	DD/DD	Vähän heikentynyt	Hyvä	1
22	Ruohokorvet	VU/NT	Luonnontilainen	Hyvä	1
23	Koivuluhdet	DD/DD	Luonnontilainen	Hyvä	3
24	Lähteiköt		Heikentynyt	Heikko	4
25	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujot	VU/NT	Heikentynyt	Kohtalainen	

4.2.1 Metsät

Kuvio 1 Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (NT/NT) - arvoluokka 4

Selvitysalueen luoteiskulmassa oleva suhteellisen luonnontilaisen kaltainen mäntyvaltainen, sekapuustoinen varttunut metsäkuvio, jossa ei ole tuoreita käsittelyn jälkiä (kuva 3). Kuvion puusto on eri-ikäistä ja tilajakauma on suhteellisen luontainen. Alueella on joitakin varttuneita, jopa vanhoja puita, kolopuita, keloja, pötkelöitä ja pieniläpimittaista maapuuta. Rinteen

puolella on havaittavissa kulumista. Kenttäkerroksen lajisto koostuu kangasmetsille tyypillisistä varvuista, mustikka on valtavarpu.

Kuviot 2 Varttuneet kuivahkot kankaat

Kuivahkon, paikoin myös tuoreen kankaan kapeita kaistaleita rinnealueella. Metsiköissä on erikäisyyttä ja myös vanhempia puita joukossa, mutta reunavaikutuksen ja paikoittaisen kulumisten vuoksi luonnontilaisuus on heikentynyt erityisesti kapeimpien laikkujen osalta. Kuvioilla ei ole erityisiä luontoarvoja, mutta ne ylläpitävät rinteen metsäalueiden välisiä ekologisia yhteyksiä.

Kuvio 3 Varttunut kuivahko/tuore kangas (NT/NT-LC/NT) - arvoluokka 4

Sekapuustoinen varttunut metsäkuvio, jossa ei ole tuoreita käsittelyn jälkiä. Puuston tilajakauma on luontaisen kaltainen ja puustossa on hieman eri-ikäisyyttä. Pötkelöitä ja keloja on jonkin verran, mutta ei aiemman puusukupolven puita. Kenttäkerroksen lajisto koostuu kangasmetsille tyypillisistä varvuista. Kuviolla esiintyy myös yövilkkää (Kuva 2.1). Yövilkka suosii erityisesti vanhoja kuusivaltaisia sekametsiä ja mäntyvaltaisia harjurinteitä ja on Salmian 2013 (Pohjolan uhanalaiset orkideat) mukaan "hyvä luonnontilaisen vanhan kliimaksimetsän ilmentäjä".

Metsä jatkuu kuviolta itään yhtenäisenä melko luonnontilaisena rinnemetsänä, ylöspäin rinnettä kuvio on karumpaa ja kuivahkoa kangasta, kaakkoon rehevämpää, tuoretta kangasta. Kuvion länsilaidassa on rinnealueen reunavaikutusta.

Kuvio 4 Varttunut tuore kangas

Pienehkö kuvio vasta voimakkaasti harvennettua tuoretta kangasta, jossa havaittavissa pohjavesivaikutusta. Varttunutta mäntyä, hieskoivua, useita varttuneita haapoja. Kenttäkerroksessa mm. juolukkaa, suo-ohdaketta ja kultapiiskua. Luonnontilaisuus on huomattavan heikentynyt, kohteen luontoarvot ovat varttuneessa haapaesiintymässä.

4.2.2 Suot

Kuvio 5 Korpiräme, varttunut havupuuvaltainen tuore kangas

Pienehkö Levin ympäristiehen ja suoalueeseen rajautuva metsikkökuvio. Varttunutta kuusta, mäntyä ja hieskoivua, tilajakauma luonnontilaisen oloinen, tiheähkö. Ei aiemman puusukupolven puita, mutta nuorempaa keloutuvaa puuta ja naavapuita esiintyy.

Kenttäkerroksessa on mm. juolukkaa, suopursua, mustikkaa ja metsäkortetta. Kuviossa on paikoin myös metsäkortekorven piirteitä, ja tyyppi muuttuu lännessä kohti tuoretta kangasta. Kuvion keskelle sijoittuu ulkoilureitti ja myös tien läheisyys vaikuttaa heikentävästi luonnontilaan.

Kuviot 6-7 Rimpinevarämeet (LC-LC)

Uuselänvuoman avoimen suoalueen reunaosassa harvassa vanhempia heikkokasvuisia, osin keloutuvia mäntyjä, rahkamättäisiä vaivaiskoivujänteitä, joiden välissä rimpi- ja välipintaa. Lajistossa luhtavillaa, järvikortetta vähän, vähän pullosaraa, mutasaraa, suokukkaa, kalvakkarahkasammalta paikoin välipinnalla. Levin ympäristie reunaojineen muuttanut laita-alueen vesitaloutta.

Keskempänä rimpisellä alueella rahkasammalmättäitä, joissa kasvaa harvassa vaivaiskoivua. Lajistossa rahkasara runsas, suokukkaa, pienikasvuista raatetta, laita-alueella paikoin koivun ja männyn taimia. Selvät, paikoin laajat rimpipinnat loppukesästä kuivia ja ruoppaisia, lajistossa vähän pullosaraa, raatetta, leväkköä, vähän järvikortetta, mutasaraa, jänteillä myös vaivaiskoivua, suokukkaa, tupasuikkaa, lännempänä paikoin siniheinää ja puna- ja kalvakkarahkasammalta.

Tiealue ja rakentaminen sekä ulkoilureitit heikentäneen pohjoisosan luonnontilaa, kuvioilla on arvoa osana Uuselänvuoman suokokonaisuutta.

Kuviot 8-9 Isovarpurämeet (NT/LC), saranevat (NT/LC)

Uuden parkkipaikan länsi- ja eteläpuolella (8) vaivaiskoivurämettä ja paikoin kitukasvuista mäntyä rahkarämemättäillä. Lajistossa mm. paikoin harmaasaramättäitä, tupasvillaa, suokukkaa ja rahkasaraa ja pohjoisempana ja lännempänä myös vähän raatetta ja järvikortetta.

Itäreunassa (9) on mäntyä ja koivua harvassa, pajukkoa. Eteläosassa on heikkoa rimpisyyttä ja paikoin lyhytkorsinevan piirteitä, paikoin saranevan piirteitä. Vaivaiskoivu on laidoilla runsas, laidalla myös tupasvillaa, suo-ohdaketta, pallosaraa, rahkasaraa, rämerahkasammalta. Rimpisemmällä alueella paikoin leväkköä, mutasaraa, äimäsaraa, suokukkaa, tupasluikkaa, matalakasvuista raatetta, kurjenjalkaa, järvikortetta ja vaivaiskoivua, paikoin myös luhtakuusiota.

Kelkkareitti/hiihtolatu ja parkkialueen ojitukset heikentävät luontotyyppin tilaa, kulumista ja kasvillisuuden muuttumista havaittavissa suon reuna-alueella ja reittien alueella. Kuvioilla on arvoa osana Uuselanvuoman suokokonaisuutta.

Kuvio 10-12 Sarakorvet (VU/NT) - arvoluokka 4

Avosuon itäpuolella suoalue on puustoista luhtanevaporpea, paikoin ruohoista sarakorpea, ja vetisimmällä puron ympärysalueella lännessä luontotyyppi lähenee koivuluhtaa, jossa on myös lehto- ja ruohokorven piirteitä.

Länsipuolella puusto on harvaa hieskoivua, länttä kohti heikkokasvuisen kuusen määrä vähitellen lisääntyy ja kasvillisuus muuttuu rehevämmäksi. Lajistossa idempänä mm. vaivaiskoivua, järvikortetta, kurjenjalkaa, suokukkaa, harmaasaraa, luhtakuusiota, äimäsaraa, riippasaraa ja luhtamataraa paikoin. Etelässä esiintyy myös korpi- ja viitakastikkaa. Luhtaisuuden ilmentäjät, kurjenjalka ja raate, runsastuvat ja muuttuvat rehevämmiksi länttä kohti ja vaivaiskoivun osuus puolestaan vähenee. Myös okarahkasammal, viitarahkasammal ja paikoin heterahkasammal runsastuvat etelässä vetisten välipintojen läheisyydessä. Korpisemmilla paikoilla pohjoisempana esiintyy myös pallopäärahkasammalta.

Alueen pohjoisosissa tien ja ulkoilureittien vaikutus näkyy luonnontilan vähäisenä heikkenemisenä. Hiihtoladun ura rajaa alueita myös idässä. Eteläpäässä alueet ovat luonnontilaisempia.

24.9.2025

Kuviot 13-15 Korpirämeet (EN/NT), aitokorvet (EN/EN) - arvoluokka 4

Alueen etelälaidassa puustoinen suo on kuivempaa ja metsikössä on paikoin metsäkortekorven piirteitä, paikoin rämeisyyttä ja paikoin myös kangasmetsän piirteitä. Puusto on pääosin varttunutta ja nuorempaa heikkokasvuista kuusta ja hieskoivua, paikoin mäntyä ja myös haapakasvustoja. Maapohjassa on kivikkoisuutta. Lajistossa juolukka, metsäkorte, hilla, suopursu, paikoin ruohokanukka, puolukkaa, katajaa, pallosaraa. Pohjoista kohti myös ruohojen, kuten metsäkurjenpolven, esiintyminen lisääntyy. Pohjakerroksessa varvikko- ja paikoin heterahkasammalta, paikoin kerrossammalta ja korpikarhunsammalta. Vanhaa

puustoa ei ole, mutta pökkelöä ja nuorempaa lahopuuta esiintyy ja muuten kuviot ovat luonnontilaisen kaltaisia. Hiihtoladun ura katkaisee metsikön.

Pohjoista kohti kasvillisuuden rehevyys lisääntyy vähitellen ja varpukorven, ruohokorven sekä paikoin ruoholehtokorven piirteet sekä pinta- ja pohjaveden vaikutus lisääntyvät. Etelää ja kaakkoa kohti metsikkö muuttuu kangasmaisemmaksi ja männyn ja metsävarpujen osuus kasvillisuudessa lisääntyy.

Kuviot 16, 19 ja 22 Ruohokorvet (VU/NT) - arvoluokka 1

24.9.2025

Puruoman ympäristö on luhtaista korpimosaiikkia, jossa vuorottelevat rehevä heinä- ja ruohokorpi, vetinen luhta, lehto- ja aitokorpityypit, sekä paikoin tuoreen ja lehtomaisen kangasmetsän piirteet. Etelää kohti kasvillisuus muuttuu karummaksi. Ruohokorviksi rajatuissa kuvioissa luhtaisuus on vähäisempää.

Puruoman lähellä hieskoivu, harmaaleppä ja haapa vallitsevat puustossa, etäämpänä purosta heikkokasvuisen kuusen määrä lisääntyy. Kasvillisuudessa on myös katajaa, kiilto- ja muita pajua, metsäkurjenpolvea, suokortetta, juolukkaa, maitohorsmaa, ruohokanukkaa, kuivemmilla kohdilla myös riidenliekoa, mustikkaa, puolukkaa, oravanmarjaa, metsätähteä ja paikoin mm. metsäimarretta, lillukkaa, metsäkortetta, suo-ohdaketta ja korpikastikkaa. Uomaa kohti mesiangervon määrä runsastuu ja rentukkaa esiintyy kosteimmalla alueella. Lapinleinikkiä (DIR, LS) esiintyy harvakseltaan koko alueella, mikä nostaa kuviot korkeimpaan arvoluokkaan.

Ulkoilureitit pilkkovat aluetta ja aiheuttavat myös reunavaikutusta. Hyvin vanhoja puita ei ole, mutta muuten alue on luonnontilaisen kaltaista. Osa alueen haavoista on hyvin järeitä.

Kuviot 20, 21, 23 Koivuluhdet (DD/DD) - arvoluokka 3

Puron ympäristö on laajasti luhtainen, ja erityisesti Levin ympäristien lähistö ja etelään jatkuvan uoman osan ympäristö ovat hyvin vetisiä ja paikoin puumättäitä yhdistää vain harvat kapeat jänteet. Alue on mosaiikkimaista, paikoin luhtaista lehto- tai heinä- ja ruohokorpea, paikoin mesiangervon vallitsemaa paju- tai koivuluhtaa, luhtaisimmat alueet on rajattu koivuluhdiksi. Vetisimmillä alueilla järvikorte on runsas. Lajistossa esiintyy myös suo-

ohdaketta, rentukkaa, korpikastikkaa, metsäkortetta, korpiorvokkia, kurjenjalkaa, raatetta oravanmarjaa ja metsätähteä kuivemmissa kohdissa, lehvasammalia sekä pajuja. Erityisesti tien eteläpuolella luhdassa on myös viitteitä lähteikköisyydestä, ja mm. rönsyleinikki ja pohjanruttojuuri ovat paikoin runsaita. Lapinleinikkiä esiintyy kohteessa paikoin, mikä nostaa osan kuvioista korkeampaan arvoluokkaan. Kokonaisuudessa puron ympäristön luhta- ja korpikohteet muodostavat yhtenäisen ekologisen kokonaisuuden.

Kuvio 18 Metsäkortekorvet (EN/VU) - arvoluokka 4

Puron pohjoispuolella itäpäässä maasto on kuivempaa, kivikkoista, ja sekapuustoisessa metsikössä on korpirämeen ja metsäkortekorven piirteitä. Vanhoja, edellisen puusukupoven puita ei ole, mutta kasvillisuus on muuten luonnontilaisen oloinen. Tien ja ulkoilureitin läheisyys

heikentää luonnontilaa. Kuusta, mäntyä, hieskoivua, metsäkortetta ja mustikkaa esiintyy runsaasti, myös kiiltopajua, suokortetta. Pohjakerroksessa kerrossammalta ja paikoin aukkoisuutta. Länttä kohti korpi muuttuu luhtaisemmaksi ja ruohoisemmaksi.

4.2.3 Vesistöt

Kuvio 24 Tihkupinta (uusympäristö) - arvoluokka 4

Kahden parkkialueen välisessä, viistotussa törmässä uusympäristönä muodostunut tihkupinta, jonka kasvillisuudessa on sekä kylvettyä piennarlajistoa että tihkupinnalle ominaista luontaista lajistoa. Ympäristöstä raivattu vasta vesaikkoa, piennaralueita myös niitetään. Rinteestä tihkuva vesi valuu alapuoliseen ojaan. Lajistossa mm. purolähdesammal, lettonauhasammal, keuhkosammal, lehvasammalia, suo-ohdaketta, kiiltopajua, metsäkurjenpolvea, suokortetta, puna-apilaa, valkoapilaa, rönsy- ja niittyleinikkiä, maariankämmeekkää, kämmekekälajia, suovilukkoa ja töppövillaa. Kohde on nostettu arvoluokkaan 4 runsaan kämmekkäesiintymän vuoksi.

Kuvio 25 Puro

Avosuon alueella oja on oikaistu ja kaivettu leveäksi kanaaliksi. Idässä puustoisien suon alueella puro on ympäristöineen lähempänä luonnontilaa. Levin ympäristien alta johtaa selvitysalueella ojarumpuja, ja todennäköisesti tien reuna-alueelta tihkuu myös pohjavettä uomaa ympäröivään luhtaan. Luhtaisuudesta kertoo kurjenjalan ja vehkan sekä etenkin uoman lähellä järvikortteen runsas esiintyminen. Lajistossa mm. rönsyleinikki ja pohjanruttojuuri sekä lapinleinikki indikoivat lähteisyydestä. Uoman pohjoispuolella alue on laajasti välipintaista, paikoin mm. palmusammalta esiintyy. Uoman eteläpuolella lehvä- ja muuta lehtisammalpintaa on runsaasti.

Yläpuolisella suoalueella käynnissä olevat maatyöt ovat vaikuttaneet tilapäisesti veden laatuun ja selvityshetkellä puron vesi oli sameaa. Valuma-alueella tapahtuneet muutokset ovat voineet vaikuttaa myös selvityshetkellä havaittuun alueen vesitalouteen.

Rajatun puron länsipäästä ylöspäin luonnontila on heikentynyt ojan muokkauksen myötä eikä kasvillisuus edusta enää täysin alkuperäistä luontotyyppiä (kuvassa 4.4. viivoitettu "Muu" alue).

Puron lähiympäristö täyttää luonnontilaiselta osaltaan Metsälain 10 § mukaisen erittäin tärkeän elinympäristön kriteerit "rehevä korpi".

24.9.2025

4.2.4 Huomionarvoiset lajit

Selvitysalueen kaakkoisosassa, Levin ympäristiehen rajoittuvalla luhtaisella puronvarren korpialueella selvitysalueen kaakkoiskulmassa esiintyi lapinleinikkiä. Esiintymä oli hajanainen ja tunnistetut kasvustot sijoittuivat puron eteläisen sivuhaaran itäpuolelle, pääuoman etelä- ja pohjoispuolelle. Selvitysalueen itälaidassa oli havaittavissa myös fertiilien yksilöiden kukkavanoja ja siemenkotia. Lapinleinikki on luontodirektiivin liitteen IV b laji (DIR) ja koko Suomessa rauhoitettu (LSA 521/2021)(LS).

Levin ympäristien pientareella, selvitysalueen länsilaidassa Hirvenpolun liittymän molemmilla puolilla, kasvoi useita silmälläpidettävän (NT) ahokissankäpälän kasvustoja.

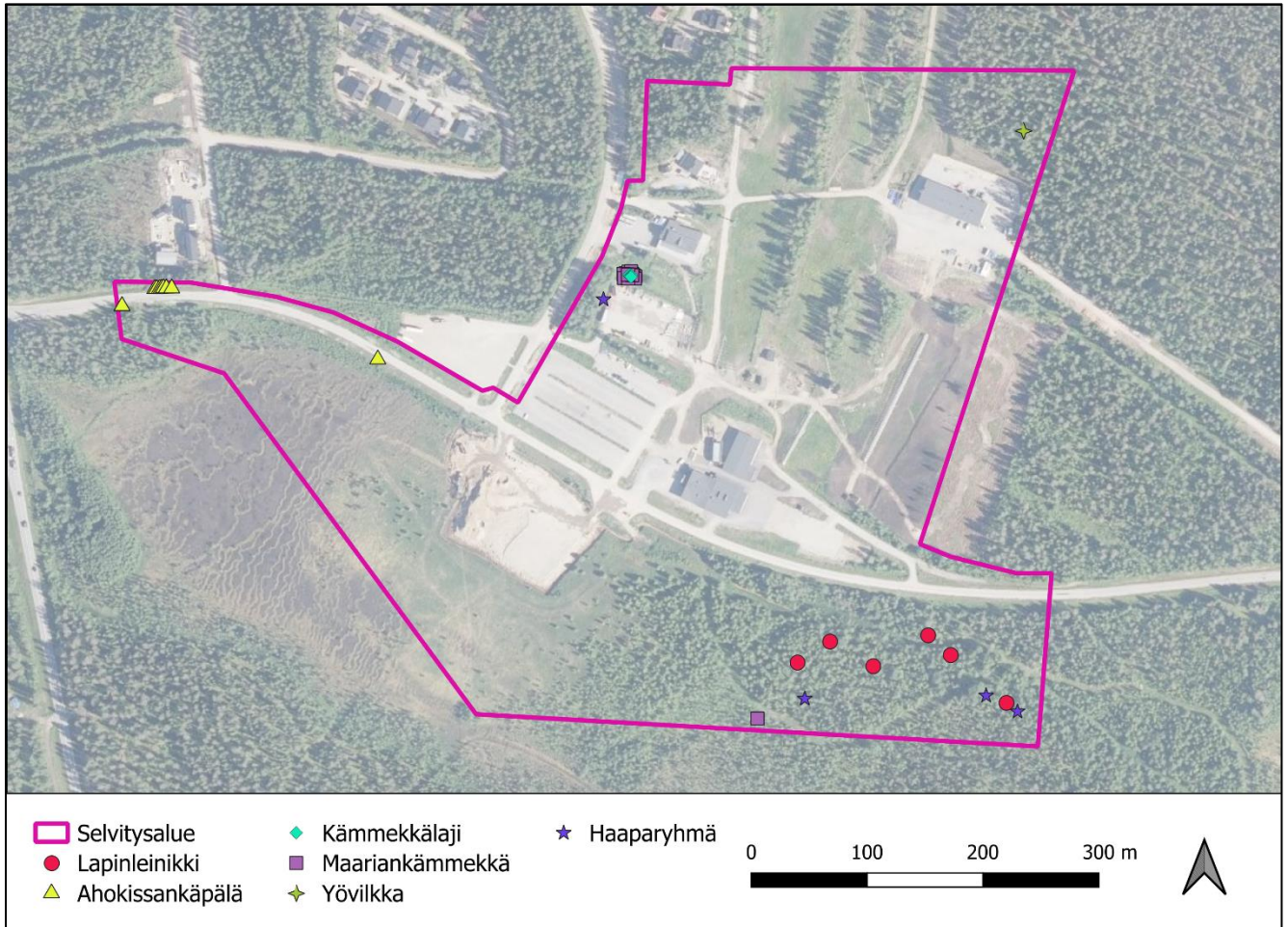
Tievantien itäpuolella pihatien ja alapuolisen parkkipaikan väliseen leikkaukseen syntyneessä tihkupinnassa kasvoi noin 70 yksilön kämmekekäkasvusto. Osa yksilöistä oli määritettävissä maariankämmekekäksi, mutta kaikkia versoja ei ollut mahdollista määrittää varmuudella, eikä muiden kämmekekälajien, kuten puna- tai kaitakämmekekän tai lajien välisen risteymien esiintymistä kasvustossa ei voi varmuudella poissulkea. Maariankämmekekä on LC-laji, mutta kaitakämmekekä on vaarantunut (VU) ja koko Suomessa rauhoitettu kasvilaji. Kämmekekät esiintyvät ei-luonnontilaisella, uuselinympäristöksi määriteltävissä olevalla tihkupinnalla.

Selvitysalueella esiintyi lisäksi useita haapakasvustoja, joista osassa oli varttuneita ja hyvin järeitä puuyksilöitä. Haapa on erityisesti monimuotoisuuden kannalta arvokas isäntälaji.

24.9.2025

Alla olevassa kuvassa (Kuva 4.6) on esitetty maastossa havaitut huomionarvoiset lajit ja niiden sijaintipisteet.

Kuva 4.6 Huomionarvoisten ja muiden raportissa mainittujen kasvilajien esiintymispaikat selvitysalueella.

24.9.2025

Kuva 4.7 Lapinleinikkiä (LS, DIR) puron varren ruohokorvessa. Ahokissankäpälän (NT) esiintymä Levin kiertotien pientareella.

Kuva 4.8 Maariankämmeä (LC) uuselinympäristönä syntyneessä tihkupinnassa (vasen). Osa kämmeköistä edustaa mahdollisesti liuskakämmeä tai lajien välistä risteymää, ja niiden määrittäminen on epävarma (oikea).

4.2.5 Vieraslajit

Selvitysalueelta ei havaittu vieraslajeja.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Linnusto

Selvitysalueen pesimälinnusto koostuu Uuselanvuoman kosteikkolajistosta (mm. niittykirvinen, liro, pajusirkku, taivaanvuohi), puustoisten alueiden yleisestä sekametsän lajistosta (mm. järripeippo, kirjosiippo, leppälintu, pyy) sekä rakennetun alueen ihmisen toiminnasta hyötynneestä lajistosta (mm. haarapääsky, räystäspääsky, tylli, västäräkki). Alueella ei havaittu

metsäkanalintujen soidinpaikkoja, petolintuja tai sellaisia suojeluasemaltaan huomionarvoisia lajeja, joiden suojeluasema vaarantuisi alueen kaavoittamisen myötä. Selvitysalueella ei sijaitse maastoltaan tai puustoltaan sellaisia alueita, jotka olisivat erityisen potentiaalisia petolintujen tai muiden häiriölle herkempien tai harvalukuisten huomionarvoisten lajien elinympäristöiksi.

Alueen kaavoittamiseen voidaan selvityksen pohjalta antaa suosituksia alueen linnustollisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

- Säästämällä Uuselänvuoman kosteinta osaa rakentamiselta voidaan alueen kosteikkolajiston säilymistä turvata.
- Säästämällä alueen kaakkoisosan ojanvarren pensaikkoa ja puustoa sekä sisällyttämällä puustoisia saarekkeita kaava-alueen luonteeseen voidaan turvata pensas- ja sekametsälajiston monimuotoisuutta.
- Lintujen ja ihmisten rinnakkaiseloja voidaan parantaa huomioimalla hallimaisten umpirakennusten suunnittelussa pääskyjen pääsyn estäminen rakennusten sisätiloihin.

5.2 Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvitysalueen kasvillisuus koostuu rinne- ja piennaralueiden niittymäisestä kasvillisuudesta, rinnealueen kangasmetsäkuvioista sekä Levin ympäristien eteläpuolisesta avoimesta sekä puustoisesta suoalueesta. Valtaosa selvitysalueen luontotyyppikuvioista edustaa ns. tavanomaista luontoa. Uuselänvuoman avosuokuvoilla on lisäksi arvoa osana suokokonaisuutta.

Kaksi metsäkuviota ja useita puustoisia suokuviota luokiteltiin monimuotoisuutta tukeviin (4) tai turvaaviin (3) kohteisiin, ja purouoman luhtaiset korpikuviot kuuluvat lainsäädännöllä turvattuihin kohteisiin (luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajin esiintymispaikka, DIR), jotka muodostavat myös yhtenäisen ekologisen kokonaisuuden. Näiden lisäksi arvoluokkaan 4 luettiin uusympäristönä syntynyt tihkupinta.

Alueelta löytyi kahta huomionarvoista kasvilajia, lapinleinikkiä (DIR, LS) ja ahokissankäpälää (NT), sekä määrittämättä jäänyttä kämmekkälajia. Vieraslajeja ei havaittu.

Alueen kaavoittamiseen voidaan selvityksen pohjalta antaa suosituksia:

- Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat suo- ja metsäkohteet olisi hyvä huomioida kaavoituksessa ja jättää rakentamisen ulkopuolelle. Kohteilla on arvoa myös virkistyskäytössä.
- Silmälläpidettävän (NT) ahokissankäpälän esiintymiä Levin ympäristien länsipäässä olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan säästää.
- Tievantien itäpuolisen uusympäristönä syntynyt tihkupinta kämmekkäesiintymineen olisi hyvä jättää rakentamisen ulkopuolelle, ja rakentamista etenkin välittömästi kohteen yläpuolelle olisi hyvä välttää.
- Lapinleinikkiä esiintyi kaakkoisalueen purouoman ympäristössä. Lapinleinikki on luontodirektiivin liitteen IV laji ja koko Suomessa rauhoitettu (LSA 521/2021), ja lajin esiintymisympäristö (puron ympäristön luhtainen korpi) tulee säästää. Mikäli esiintymän alueelle toteutetaan rakentamista tai rakentaminen etäämmälle muuttaa puron ja korpiluhdan kosteus- ja muita ominaispiirteitä, sitä varten on haettava poikkeuslupaa.

6 LÄHTEET

Finlex-verkkosivu. Luettu 3.5.2024. <https://www.finlex.fi/fi/>

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. ja Liukko, U-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. ISBN: 978–952–11–4974–0.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. ISBN:978–952–11–4819–4.

Maanmittauslaitos 2025. Karttakuvat ja rasteriaineistot.
<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/tiedostopalvelu>

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023 Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle – 2. korjattu painos. Suomen Ympäristökeskus. ISBN:978-952-11-5640-3.

Salmia, A. 2013. Pohjolan uhanalaiset orkideat. ISBN: 978–952–93–1241–2.

Suomen lajitietokeskus 2025. Laji- ja uhanalaisuustiedot. <https://laji.fi>

Vieraslajit.fi-verkkosivu. Luettu 28.8.2025. <https://vieraslajit.fi/>

